

**ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ПРИЗНАВАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И ИЗПРАЩАНЕ НА
СЪДЕБНИ АКТОВЕ ЗА НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЕ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА
ИЛИ МЕРКИ, ВКЛЮЧВАЩИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**

ДОКЛАД КЪМ ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Декември 2018 г.

Раздел I

Описание на проблемите и въпросите, които се уреждат с проекта на нормативен акт.

Със законопроекта се цели да бъдат въведени в българското законодателство изискванията на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз (ОВ L 327/27 от 5 декември 2008 г.), измененено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 година за изменение на рамкови решения 2002/584/ПВР, 2005/214/ПВР, 2006/783/ПВР, 2008/909/ПВР и 2008/947/ПВР, с което се укрепват процесуалните права на лицата и се насърчава прилагането на принципа за взаимно признаване на решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес. Големият обем на материята, уредена в рамковото решение, както и възприетата практика при въвеждането на актове на вторичното право на Европейския съюз в областта на сътрудничеството по наказателноправни въпроси изискват създаването на отделен закон.

Следва да се отбележи, че неприлагането на рамковото решение от нашата страна поставя редица проблеми. От една страна, държавите членки, които вече са го въвели в националното си законодателство, не могат да се възползват от разпоредбите му в отношенията си с Република България при взаимно признаване на съдебни актове, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода. От друга страна, Република България също не може да се ползва от уредбата на рамковото решение поради липсата на въвеждане. При невъвеждане на рамковото решение, по силата на чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз, е налице основание Европейската комисия да започне процедура срещу Република България за установяване на неизпълнение на задължение, произтичащо от правото на ЕС.

Предвижда се със законопроекта да се регламентира трансферът на осъдени лица между държавите членки на ЕС, който ще замени режима, установен с Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. на Съвета на Европа, който понастоящем систематично е отразен в разпоредбите на чл. 453 до чл. 462 от Наказателно-процесуалния кодекс на Република България (НПК). Съгласно новата уредба сътрудничеството вече ще се осъществява на принципа на директната комуникация между компетентните органи на държавите членки (без участието на централен орган, роля, изпълнявана от Министерството на правосъдието на Република България), а производството по признаване и изпълнение следва да приключи в 90-дневен срок, което значително ще съкрати продължителността му в сравнение с тази на досегашния ред за извършване на трансфер на осъдени лица по НПК (при който няма нормативно установен срок за осъществяване нито на международно, респективно и на национално ниво).

Законопроектът ще урежда условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз.

Предвижда се компетентен орган по признаване и изпълнение на чужди съдебни актове да бъде окръжният съд по местоживеенето на лицето, на което е наложено наказанието лишаване от свобода, или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз. Ако местоживеенето на лицето в страната е неизвестно или то не живее в страната, компетентен да признае акта е Софийският градски съд.

Законопроектът ще съдържа уредба на правилата за изпращане на български съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за признаване и изпълнение в друга държава членка. Компетентен орган в този случай е съдът, който ги е постановил като първа инстанция. Изпращането на съдебния акт може да стане служебно, по искане на прокурора или на лицето, което е осъдено или на което е наложена мярка, включваща лишаване от свобода. В случаите, когато инициативата за изпращане на съдебния акт не произлиза от лицето, се изисква към материалите да бъде приложено и неговото писмено съгласие. В определени хипотези, които ще бъдат уредени в законопроекта, такова съгласие няма да е необходимо.

Раздел II

Заинтересовани страни.

1. Министерството на правосъдието;
2. Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“;
3. Главна дирекция „Охрана“;
4. Окръжните съдилища в Република България;
5. Софийски градски съд;
6. Апелативните съдилища в Република България;
7. Прокуратурата на Република България;
8. Лица, спрямо които са постановени съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода.

Не се посочват конкретен брой заинтересовани страни, тъй като се касае за един широк кръг от лица, чието изброяване е обективно невъзможно с оглед това, че не може да се предвиди възникването на едно наказателно правоотношение, вследствие на което ще бъдат ангажирани компетентните държавни органи и съответно лицата, които ще бъдат обект на тези взаимоотношения.

Раздел III

Целите, които се поставят при регулирането на обществените отношения с проекта на нормативен акт, по конкретен и измерим начин, с времеви график за постигането им.

1. Стратегическа цел:

Законопроектът следва да създаде правна уредба за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Република България и другите държави членки.

Законопроектът има за цел да регламентира:

- условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;
- изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;
- трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

2. Оперативни цели:

Изработването на нормативен акт, с който ще се въведат в българското законодателство изискванията на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз (ОВ L 327/27 от 5 декември 2008 г.), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 година за изменение на рамкови решения 2002/584/ПВР, 2005/214/ПВР, 2006/783/ПВР, 2008/909/ПВР и 2008/947/ПВР, с което се укрепват процесуалните права на лицата и се насърчава прилагането на принципа за взаимно признаване на решения, постановени в отсъствието на заинтересованото лице по време на съдебния процес е в изпълнение на ангажиментите на Република България, произтичащи от членството ѝ в Европейския съюз.

Със законопроекта ще се създаде правна уредба в българското законодателство за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Република България и другите държави членки.

С приемането на Закон за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода ще се постигнат следните положителни обществени резултати:

- ще се отговори на необходимостта от създаване на правна уредба в българското законодателство за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода;
- ще се регламентират условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки,

включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;

- ще се регламентират условията и реда за изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;

- ще се регламентират условията и реда за трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

Раздел IV

Възможните варианти за постигане на заложените цели, както и описание на варианта „Без действие“.

1. Вариант 0 – Без действие:

Понастоящем трансферът на осъдени лица между Република България и държавите членки на ЕС се осъществява съгласно режима, установен в Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. на Съвета на Европа, който систематично е отразен в разпоредбите на чл. 453 до чл. 462 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК). Следва да се отбележи, че производството във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела се осъществява с участието на централен орган, роля, изпълнявана от Министерството на правосъдието на Република България, а компетентен да се произнесе относно молбата за трансфер е единствено главния прокурор, който изпраща приетата за изпълнение присъда и материалите към нея на Софийския градски съд, с предложение за решаване на въпросите, свързани с изпълнението ѝ.

В случай че не се приеме проектът на Закон, няма да бъдат въведени в българското законодателство изискванията на Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз (ОВ L 327/27 от 5 декември 2008 г.). Неприлагането на Рамковото решение от нашата страна, представлява проблем, тъй като държавите членки, които вече са го транспонирани, не могат да се възползват от разпоредбите му за сътрудничество в отношенията на взаимно признаване на съдебни решения, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода.

Също така, ако не бъде въведено Рамковото решение, съгласно чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Европейската комисия в качеството си на пазител на договорите, ще започне наказателна процедура срещу Република България, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от законодателството на ЕС.

Вариант 1 - „Изменение и допълнение на действащото законодателство“.

Действащият до момента правен режим е установен с Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. на Съвета на Европа и систематично е отразен в разпоредбите на чл. 453 до чл. 462 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК). С изменение и допълнение на посочените разпореди ще се създаде фрагментирана правна рамка, която няма да

осигури необходимите модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка. Няма да е налице систематична уредба, която да регламентира осъществяване на сътрудничество на принципа на директната комуникация между компетентните органи на държавите членки (без участието на централен орган), което да доведе до значително съкращаване на продължителността на производството по признаване и изпълнение в сравнение с тази на досегашния ред за извършване на трансфер на осъдени лица по Наказателно-процесуалния кодекс (НПК).

Вариант 2 - „Изготвяне на нов Закон за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода“. Със законопроекта ще се създаде уредба за трансфер на осъдени лица между държавите членки на ЕС, която ще замени режима, установен с Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. на Съвета на Европа, който понастоящем систематично е отразен в разпоредбите на чл. 453 до чл. 462 от Наказателно-процесуалния кодекс на Република България (НПК). Съгласно новата уредба сътрудничеството вече ще се осъществява на принципа на директната комуникация между компетентните органи на държавите членки (без участието на централен орган), а производството по признаване и изпълнение следва да приключи в 90-дневен срок, което значително ще съкрати продължителността му в сравнение с тази на досегашния ред за извършване на трансфер на осъдени лица по НПК. Законопроектът подробно ще урежда условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз.

За компетентен орган по признаване и изпълнение на чужди съдебни актове законопроектът определя окръжния съд по местоживеенето на лицето, на което е наложено наказанието или мярката. Ако местоживеенето на лицето в страната е неизвестно или то не живее в страната, компетентен да признае акта е Софийският градски съд.

Условие за изпращане на съдебен акт за изпълнение в Република България е деянието, за което той се отнася, да съставлява престъпление и по българското законодателство. Двойна наказуемост не се изисква, когато присъдата или мярката са постановени по повод на престъпление, попадащо в списъка от 32 престъпления, установен с рамковото решение, в който попадат престъпленията тероризъм, участие в организирана престъпна група, корупция, трафик на хора, измама, включително и такава, която засяга финансовите интереси на ЕС, подправка на парични знаци и др.

Процедурата по признаване на чужди съдебни решения ще включва възможността за провеждане на консултации с компетентния орган на издаващата държава членка преди изпращането на съдебния акт. Това ще спомогне за получаването на предварителна информация дали изпълняващата държава ще приеме изпращането на съдебния акт и за улесняването на социалната реинтеграция на лицето, която е заложена като основна цел в рамковото решение, съответно в законопроекта. За гарантиране на изпълнението на

признатия съдебен акт е предвидена възможността за временно задържане на лицето по реда на НПК.

Предвижда се в 7-дневен срок от получаване на съдебното решение съдът да образува дело и да насрочи открито съдебно заседание за неговото разглеждане с призоваване на лицето и неговия защитник. Призоваването на лицето дава възможност то да изрази своето становище по отношение на трансфера. Това становище задължително следва да бъде взето предвид от съда при постановяване на решението, особено с оглед на неговата социална реинтеграция. Съдът разглежда делото в състав от трима съдии с участието на прокурор. Неявяването на лицето, когато е редовно призовано, не е пречка за разглеждане на делото.

В съответствие с изискванията на Рамковото решение на съда се предоставя възможност да адаптира наказанието, наложено от издаващата държава членка, като го приспособи към най-близкото по вид и характер наказание, предвидено за подобни деяния по българското законодателство. В законопроекта се регламентира възможността за обжалване на решението за признаване, сроковете на производството и последиците от признаването на съдебното решение на друга държава членка. Предвидена е разпоредба за прекратяване на изпълнението при оттегляне на удостоверението или друг случай, в резултат на който наказанието престава да подлежи на изпълнение, вкл. при постановяване на амнистия или помилване.

Законопроектът ще съдържа детайлна уредба на правилата за изпращане на български съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за признаване и изпълнение в друга държава членка. Компетентен орган в този случай е съдът, който ги е постановил като първа инстанция. Изпращането на съдебния акт може да стане служебно, по искане на прокурора или на лицето, което е осъдено или на което е наложена мярка, включваща лишаване от свобода. В случаите, когато инициативата за изпращане на съдебния акт не произлиза от лицето, се изисква към материалите да бъде приложено и неговото писмено съгласие. В определени хипотези, посочени в законопроекта, такова съгласие не е необходимо.

Със законопроекта се предлага опростена процедура за трансфер на осъдени лица. Предвижда се предаването на лицето да се осъществява на предварително уговорена дата между двете държави членки, но не по-късно от 30 дни от постановяване на окончателното решение. Ако в този срок възникнат непредвидени обстоятелства, предаването се осъществява веднага след отпадането им, като се уговаря нова дата, на която да се осъществи предаването. В този случай предаването се извършва в срок от 10 дни. Отделно в законопроекта са регламентирани случаите за предаване на основание европейска заповед за арест и транзит през територията на Република България на лице, което подлежи на трансфер в изпълняваща държава членка.

Съгласно новата уредба, предложена със законопроекта, сътрудничеството вече ще се осъществява на принципа на директната комуникация между компетентните органи на държавите членки (без участието на централен орган, роля, изпълнявана от Министерството на правосъдието на Република България), а производството по признаване и изпълнение следва да приключи в 90-дневен срок, което значително ще съкрати продължителността му в сравнение с тази на досегашния ред за извършване на

трансфер на осъдени лица по НПК (при който няма нормативно установен срок за осъществяване нито на международно, респективно и на национално ниво).

Препоръчваме вариант № 2, тъй като с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти.

- **При изпълнение на вариант 0 - „Без действие“:** Няма да се изпълнят ангажиментите на Република България произтичащи от членството в Европейския съюз и Европейската комисия ще сезира Съда на ЕС и може да поиска налагането на финансова санкция на Република България. Може да се стигне до блокиране на възможността националните съдебни органи да изпращат/изпълняват молби за правна помощ от държавите членки.

- **При изпълнение на вариант 1 - „Изменение и допълнение на действащото законодателство“:** Ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка и няма да се осигурят необходимите модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка.

Раздел V

Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант по Раздел IV.

Предложеният проект на решение ще окаже влияние върху държавния бюджет на Република България за 2019 г. и следващите години.

Със законопроекта се регламентира трансферът на осъдени лица между държавите членки на ЕС, който ще замени режима, установен с Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. на Съвета на Европа, понастоящем систематично отразен в разпоредбите на чл. 453 до чл. 462 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК). Съгласно новата уредба сътрудничеството вече ще се осъществява на принципа на директната комуникация между компетентните органи на държавите членки (без участието на централен орган), а производството по признаване и изпълнение следва да приключи в 90-дневен срок, което значително ще съкрати продължителността му в сравнение с тази на досегашния ред за извършване на трансфер на осъдени лица по НПК. Прилагането на мерките, предвидени в законопроекта, ще доведе до увеличаване на броя на лицата, лишени от свобода в българската пенитенциарна система. Ще се създадат условия за по-бърза процедура за извършване на трансфер на осъдените лица, с което се очаква увеличението им с до 200 лица годишно.

Трансферните преписки, образувани по действащия до момента ред – Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. и разпоредбите на НПК за последните 3 г. са както следва:

2016 г. – 52 преписки; 52 български граждани, върнати в България;

2017 г. – 61 преписки; 47 български граждани, върнати в България;

2018 г., до 30.09.2018 г. – 75 преписки; 46 български граждани, върнати в България.

Преписките, образувани въз основа на Европейска заповед за арест по реда на Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест (ЗЕЕЗА), и екстрадираните лица за същия период са средно над 200 бр. годишно.

Така описаните данни и тяхното съпоставяне с преписките, образувани по Европейска заповед за арест, както и кратките срокове за развитие на производството, установени с РР 2008/909/ПВР и проекта на закон, дават достатъчно увереност да се заключи, че по новия ред може да се очаква сходен с ЕЗА обем на производствата. Примерът с ЕЗА е най-подходящ от гледна точка целта на акта, така също и поради сроковете и реда за разглеждане.

Екстрадициите по Европейска заповед за арест и трансферите по Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. и разпоредбите на НПК се извършват от служители в Главна дирекция „Охрана“.

Извършените екстрадиции и трансфери на задържани и осъдени лица от други държави за Република България, и разходите по години за транспортирането им, са както следва:

2016 г. - 220 лица. Разходи в размер на 453 145 лв., в т.ч. администрирани разходи - 145 443 лв. и разходи за командировки на служителите - 307 702 лв.;

2017 г. - 255 лица. Разходи в размер на 646 630 лв., в т.ч. администрирани разходи - 195 270 лв. и разходи за командировки на служителите - 451 360 лв.;

2018 г., до 30.09.2018 г. - 223 лица. Разходи в размер на 568 857 лв., в т.ч. администрирани разходи – 179 733 лв. и разходи за командировки на служителите – 389 124 лв.

Предвижда се около 50 % от лицата да се транспортират до местата за лишаване от свобода на територията на Република България, като средният разход за едно транспортирано лице е 150 лв.

За организирането на изпълнението по приемане на едно лице от друга държава в Република България се извършват дейности за около 360 часа. За довеждането на 200 лица годишно се отработват около 72 000 допълнителни часа, респективно ще са необходими 45 служители, като един служител изработва средно 1 600 часа годишно. Извършват се отговорни дейности и организационни мероприятия, включващи: справочна дейност, с която се анализира и извърша оценка на риска за обекта на изпълнение; намиране и определяне на подходящ екип, маршрут и авиокомпания; получаване разрешение за транспортиране на задържано лице и закупуване на билети; организиране издаването на документ на обекта и премахване на ограничителните мерки спрямо задържаното лице; получаване потвърждение за организираното пътуването, посрещане, настаняване на екипа и приемане на задържаното лице и документи на територията на чужда държава; организиране посрещането в България, конвоирането и приемане на лицето в ЕКБ,

оформяне на необходимата документация за предаване/приемане в МЛС; охрана и организиране конвоя до мястото, определено от органите на съдебната власт.

Годишно за Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ са необходими допълнителни средства в размер на 715 200 лв. администрирани разходи за издръжка на 200 лица лишени от свобода. Средствата са необходими за храна, съгласно чл. 84, ал. 2, т. 1 от ЗИНЗС; облекло и спални принадлежности, съгласно чл. 84, ал. 2, т. 3 от ЗИНЗС; медикаменти и прегледи, съгласно чл. 34, ал. 1 от Наредба № 2 от 2010 г. за условията и реда за медицинско обслужване в МЛС; за поддържане на хигиената и битовото обслужване; за дезинфекция, дератизация и дезинсекция на сградния фонд, съгласно чл. 150 и 151 от ЗИНЗС; за вода, горива, ел. енергия и топлоенергия.

Във връзка с прилаганите процедури за довеждане допълнително на до 200 лица годишно, които по силата на законопроекта ще бъдат доведени да изтърпят наказанията си в Република България, е необходимо увеличение на разходите на Министерство на правосъдието с 3 330 200 лв. годишно.

Следва да се има предвид, че някои от тези лица е възможно да бъдат освободени в рамките на досъдебното производство, оправдани, осъдени на наказание различно от лишаване от свобода. При някои от тези лица, наказанието „лишаване от свобода“ или неговият остатък може да е под размера по чл. 9(1)(з) от РР 2008/909/ПВР, т.е. към момента на получаване на съдебното решение от компетентния орган на изпълняващата държава, за изтърпяване на лицето да остават по-малко от шест месеца от наложеното наказание или да има възможност за предсрочно условно освобождаване на територията на осъдилата държава.

Нормативното предложение не предполага оказване на ефект върху малките и средните предприятия (МСП). Законопроектът не предвижда засягане или регулиране на икономическа дейност и не идентифицира микропредприятия, които могат да бъдат засегнати от проекта на нормативния акт.

- При изпълнение на вариант 0, запазва се съществуващата фрагментарна правна рамка и дейностите ще са в рамките на бюджетите на изпълняващите институции.

- При изпълнение на вариант 1 се очаква разходите да бъдат същите като предвидените при вариант 2, но няма да се наблюдават ползите от реализирането му относно осигуряването на ефективен механизъм за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела, механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица, пребиваващи в държава членка. Извършените екстрадиции и трансфери на задържани и осъдени лица от други държави за Република България, и разходите по години за транспортирането им, са както следва:

2016 г. - 220 лица. Разходи в размер на 453 145 лв., в т.ч. администрирани разходи - 145 443 лв. и разходи за командировки на служителите - 307 702 лв.;

2017 г. - 255 лица. Разходи в размер на 646 630 лв., в т.ч. администрирани разходи - 195 270 лв. и разходи за командировки на служителите - 451 360 лв.;

2018 г.- 298 лица. Разходи в размер на 843 885 лв., в т.ч. администрирани разходи – 260 310 лв. и разходи за командировки на служителите – 583 575 лв.

Раздел VI

Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите по Раздел IV.

Реализирането на Вариант 2 ще доведе до по-добро взаимодействие между органите на държавите членки. С настоящия законопроект се установява уредба за трансфер на осъдени лица между държавите членки на ЕС, която ще замени режима, установен с Конвенцията за трансфер на осъдени лица от 1983 г. на Съвета на Европа, понастоящем систематично отразен в разпоредбите на чл. 453 до чл. 462 от Наказателно-процесуалния кодекс на Република България (НПК). Съгласно новата уредба сътрудничеството вече ще се осъществява на принципа на директната комуникация между компетентните органи на държавите членки (без участието на централен орган), а производството по признаване и изпълнение следва да приключи в 90-дневен срок, което значително ще съкрати продължителността му в сравнение с тази по досегашния ред за извършване на трансфер на осъдени лица по НПК.

Законопроектът подробно урежда условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз.

За компетентен орган по признаване и изпълнение на чужди съдебни актове законопроектът определя окръжния съд по местоживеенето на лицето, на което е наложено наказанието или мярката. Ако местоживеенето на лицето в страната е неизвестно или то не живее в страната, компетентен да признае акта е Софийският градски съд.

Условие за изпращане на съдебен акт за изпълнение в Република България е деянието, за което той се отнася, да съставлява престъпление и по българското законодателство. Двойна наказуемост не се изисква, когато присъдата или мярката са постановени по повод на престъпление, попадащо в списъка от 32 престъпления, установен с рамковото решение, в който попадат престъпленията тероризъм, участие в организирана престъпна група, корупция, трафик на хора, измама, включително и такава, която засяга финансовите интереси на ЕС, подправка на парични знаци и др.

Процедурата по признаване на чужди съдебни решения включва възможността за провеждане на консултации с компетентния орган на издаващата държава членка преди изпращането на съдебния акт. Това ще спомогне за получаването на предварителна информация дали изпълняващата държава ще приеме изпращането на съдебния акт и за улесняването на социалната реинтеграция на лицето, която е заложена като основна цел в рамковото решение, съответно в законопроекта. За гарантиране на изпълнението на признатия съдебен акт е предвидена възможността за временно задържане на лицето по реда на НПК.

Предвижда се в 7-дневен срок от получаване на съдебното решение съдът да образува дело и да насрочи открито съдебно заседание за неговото разглеждане с призоваване на лицето и неговия защитник. Призоваването на лицето дава възможност то да изрази своето становище по отношение на трансфера. Това становище задължително следва да бъде взето предвид от съда при постановяване на решението, особено с оглед на неговата социална реинтеграция. Съдът разглежда делото в състав от трима съдии с участието на прокурор. Неявяването на лицето, когато е редовно призовано, не е пречка за разглеждане на делото.

В съответствие с изискванията на Рамковото решение на съда се предоставя възможност да адаптира наказанието, наложено от издаващата държава членка, като го приспособи към най-близкото по вид и характер наказание, предвидено за подобни деяния по българското законодателство.

В законопроекта са регламентирани възможността за обжалване на решението за признаване, сроковете на производството и последиците от признаването на съдебното решение на друга държава членка. Предвидена е разпоредба за прекратяване на изпълнението при оттегляне на удостоверението или друг случай, в резултат на който наказанието престава да подлежи на изпълнение, вкл. при постановяване на амнистия или помилване.

Законопроектът съдържа детайлна уредба на правилата за изпращане на български съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за признаване и изпълнение в друга държава членка. Компетентен орган в този случай е съдът, който ги е постановил като първа инстанция. Изпращането на съдебния акт може да стане служебно, по искане на прокурора или на лицето, което е осъдено или на което е наложена мярка, включваща лишаване от свобода. В случаите, когато инициативата за изпращане на съдебния акт не произлиза от лицето, се изисква към материалите да бъде приложено и неговото писмено съгласие. В определени хипотези, посочени в законопроекта, такова съгласие не е необходимо.

В глава четвърта на законопроекта се предлага опростена процедура за трансфер на осъдени лица. Предвижда се предаването на лицето да се осъществява на предварително уговорена дата между двете държави членки, но не по-късно от 30 дни от постановяване на окончателното решение. Ако в този срок възникнат непредвидени обстоятелства, предаването се осъществява веднага след отпадането им, като се уговаря нова дата, на която да се осъществи предаването, като в този случай предаването се извършва в срок от 10 дни.

Отделно в законопроекта са регламентирани случаите за предаване на основание европейска заповед за арест и транзит през територията на Република България на лице, което подлежи на трансфер в изпълняваща държава членка.

• При изпълнение на вариант 0 **не се предвиждат ползи.** Няма да се наблюдават ползите от реализирането му относно осигуряването на ефективен механизъм за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела-механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица, пребиваващи в държава членка.

• При изпълнение на вариант 1 не се предвиждат ползи. Ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка и няма да се осигурят необходимите модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка.

Раздел VII

Промяна на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите по Раздел IV, включително в случай на нови регулаторни режими и регистри.

Със законопроекта не се предвиждат нови регулаторни режими и създаването на допълнителни регистри. Предвижда се намаляване на административната тежест чрез въвеждането на единен стандартен формуляр, с който компетентните органи на осъдилата държава заявяват искането за прехвърляне на изпълнението на наложеното наказание или мярка в изпълняващата държава.

При вариант 2, с приемането на законопроекта ще се осигури възможност да се отговори на необходимостта от създаване на правна уредба в българското законодателство за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода;

- ще се регламентират условията и редът за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;

- ще се регламентират условията и редът за изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;

- ще се регламентират условията и редът за трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

Раздел VIII

Описание на негативните (разходите) и положителните (ползите) въздействия за всяка от заинтересованите страни, за всеки от вариантите по Раздел IV.

• При вариант 0 – без действие: няма да се наблюдават ползите от осигуряването на ефективен механизъм за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела-механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица, пребиваващи в държава членка. Ще се запази действащият и до

момента ред, установен с НПК и Конвенцията от 1983 г. На Република България ще бъдат наложени финансови санкции за неизпълнение на законодателството на ЕС.

- При вариант 1: ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка и няма да се осигурят необходимите модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка. Възможно е да бъдат наложени финансови санкции за невъвеждане или неправилно въвеждане на законодателството на ЕС.

- При вариант 2: с приемането на законопроекта ще се отговори на необходимостта от създаване на правна уредба в българското законодателство за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода;

- ще се регламентират условията и редът за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;

- ще се регламентират условията и редът за изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;

- ще се регламентират условията и редът за трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

Не се предвиждат негативи за заинтересованите страни. Следва да се има предвид, че не може да се предвиди възникването на едно наказателно правоотношение, вследствие на което ще бъдат ангажирани компетентните държавни органи и съответно лицата, които ще бъдат обект на тези взаимоотношения.

Разходите няма да надхвърлят очаквания положителен ефект.

Раздел IX

Сравнение на вариантите въз основа на изчисленията и данните по Раздел V-VIII.

- При вариант 0 – без действие, няма да се наблюдават ползите от осигуряването на ефективен механизъм за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела-механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица, пребиваващи в държава членка. Ще се запази действащият и до момента ред, установен с НПК и Конвенцията от 1983 г. На Република България ще бъдат наложени финансови санкции за неизпълнение на законодателството на ЕС.

- При вариант 1 – Ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка и няма да се осигурят необходимите модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка. Възможно е да бъдат наложени финансови санкции за невъвеждане или неправилно въвеждане на законодателството на ЕС.

• При вариант 2 - се очаква по-високо ниво на ефективност поради следните причини:

- осигуряване на нова правна уредба в българското законодателство за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода;

- ще се регламентират условията и редът за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;

- ще се регламентират условията и редът за изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;

- ще се регламентират условията и редът за трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

Предвид гореизложеното, препоръчително е въвеждане на вариант 2.

Раздел X

Обобщение на резултатите от проведените консултации по раздел V, включително на основните въпроси, приетите предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни.

Изготвеният съгласно разпоредбите на НОМИОВ консултационен документ беше публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации на 06.07.2018 г. до 05.08.2018 г., като в срока за провеждане на консултации не се получи становища. Елементите, относно които се очакваха предложения бяха в следните посоки:

- компетентен орган, условия и ред за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;

- компетентен орган, условия и ред за изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;

- компетентен орган, условия и ред за осъществяване на трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

Раздел XI

Препоръчителен вариант и обосновка към него въз основа на сравнението на вариантите.

• При вариант 0 – „без действие“: няма да се наблюдават ползите от осигуряването на ефективен механизъм за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела-механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица, пребиваващи в държава членка. Ще се запази действащият и до

момента ред, установен с НПК и Конвенцията от 1983 г. На Република България ще бъдат наложени финансови санкции за неизпълнение на законодателството на ЕС.

- При вариант 1: ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка и няма да се осигурят необходимите модерни механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица по начин, който да обхваща и лицата, пребиваващи в държава членка. Възможно е да бъдат наложени финансови санкции за невъвеждане или неправилно въвеждане на законодателството на ЕС.

- При вариант 2: се очаква по-високо ниво на ефективност поради следните причини:

- осигуряване на нова правна уредба в българското законодателство за прилагането на принципа за взаимно признаване на съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода;

- ще се регламентират условията и реда за признаване и изпълнение в Република България на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, постановени в друга държава членка на Европейския съюз;

- ще се регламентират условията и реда за изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, издадени в Република България, за признаване и изпълнение в друга държава членка;

- ще се регламентират условията и реда за трансфер/транзит на осъдени лица между държави членки на Европейския съюз.

Предвид гореизложеното, препоръчително е въвеждането на вариант 2.

Раздел XII

Препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието.

С оглед на обстоятелството, че ще бъде необходимо време, за да се проявят резултатите от прилагането на законопроекта, подходящият срок за извършване на последваща оценка на въздействие е нормативно установеният в чл. 22, ал. 2 от ЗНА – 5 години след влизането в сила на закона.

По отношение на проекта на Закон за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода могат да се приложат следните критерии за последваща оценка на въздействието:

- Постигната ли е правна уредба, която да осигурява ефективен механизъм за прилагане на принципа на взаимното признаване на решения по наказателни дела-механизми за взаимно признаване на окончателни присъди, налагащи наказания, включващи лишаване от свобода и разширено прилагане на принципа на трансфер на осъдени лица, пребиваващи в държава членка?

- Допринася ли се за постигане на целта за улесняване на социалната реинтеграция на осъденото лице, като се имат предвид неговите семейни, езикови, културни, социални, икономически или други връзки на лицето с държавата като неин гражданин?